

מה בפרשה: סיכום מתחמצת של פרשת השבוע

השבוע בפרשת האזינו נושא משה את "שירת הפרידה" • לשירה זו מיוחסים סגולות רבות ובמיוחד מקור לשאיית כח ועידוד בעת יאוש

משה רבינו עומד ומוכיח את עמו לפני מותו. אחרי נאומי הארוכים, המשתרעים כמעט על פני כל ספר 'דברים', מסכם משה את דבריו ב"שירת האזינו". בתلمוד מבוא כי הלויים היו מזמרים את השירה הזאת בעת הקربת קורבן מוסף. הרמב"ם מציין כי מוקומות שהיו נהגים לומר את השירה בתפילה בכל יום. על מטרתה של שירת האזינו קראנו בסופה של הפרשה הקודמת: "ויהי כי תמצאה אוטו רעות רבות וצרות וענתה השירה הזאת לפני לעד...". כל פעם, בעת נפילת הרוח או ברגע יאוש, יפנה היהודי את מבטו אל השירה וישאב ממנה עידוד. בה ימצא את סוד קיומו של העם היהודי וגורלו המזוהה מכל העמים על פני תבל, פשר סבלו התמידי בעבר ובהווה ויעוזו הנצחי. יחד עם זאת יש בה הפחת תקווה לעתיד טוב יותר - באחרית הימים. וכך שmacenנו במדרש (ספר) ; "גדולה שירה זו שיש בה עכשוו ויש בה לשעבר ויש בה לעתיד לבוא ויש בה לעולם הבא" את השירה בעלת שביעים החזרות חילקו חז"ל לשבעה חלקים:

פתיחה

החלק הראשון (פסוקים א-ו) כולל פסוקי פתיחה לשירה ובו קורא משה לשמיים והארץ ("האזינו השמיים ותשמע הארץ") הקיימים לעד להאזין ולהיעיד במשך כל הדורות הבאים על צדקה ה' ופועלו. "...א-ל אמונה ואין עול צדיק ישר הוא". בסיום הקטע שואל משה את כל הפונים עורף לתורת ישראל ובמעשיהם מכעיסים ומעציבים את ה': "הלה תגמלו זאת...?" הרי הוא עשה אתכם לאומה בין האומות, הוא זה שקבע בכם את סדרי השלטון והכהונה ובידו להטיב לכם או להרע חילילה. א"כ מה פשר התנהגותכם?

ההיסטוריה

בחלק השני (ז-יב) מזכיר משה שם את יחסיו המזוהה של האלוקים אליהם במשך ההיסטוריה הקצרה של האומה הישראלית. על אף שהוא בידו להשמיד כל יצור אנוש מתחת מפני השמיים ביום אחד המבול ולאחריו, קיים הקב"ה את העולם רק בשבייל בני ישראל: כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו". במשך כל נודדים במדבר הנורא והמאים שמר עליהם הקב"ה כעל "אישון עינו". כנראה - הידוע ב מידת הרחבות על בניו בכר שהוא נושא אותו על כנפיו - קר "אביינו שבשמי" הוביל את בניו במדבר בדרך השקט-ובטח, כשאף אחת מן האומות לא יכולה לו.

הבעיטה

בחלק השלישי של השיר (יג-יה) מתוארים מעשה העם לאחר הכנסתה לארץ הדשנה בעלת היבול המשובח. במקום הכרת תודה על הטבת התנאים הגשימים החל העם "לבעות" בימי יושרין (ישראל) ויבעת". נסף להתמכרות לחומרניות העולם זובח העם אל האלילים ועוד יותר מכך: הוא מפתח ויוצר סוגים חדשים של אלילים לעצמו עד שבני אומות העולם אומרים כי אלו הם פסלי היהודים, התנהגות זו גורמת להתרחקות העם מלאוקיו עד כי: "ותשכח אל מחוליך (מוליך)".

העונש

בחלק זה (יט-כח) כעסו של הקב"ה גובר עד כי "ASH קדחה באפי ותיקד (בכם) עד שואל תחתית...". ברגעים שכאלו החרב מכהה בכולם גם באלה שבימים רגילים יש לרחם עליהם: "גם בחור גם בתולה, יונק עם איש שיבת". הקב"ה חשב כבר לכלה את מפירי הברית עמו לולי אותם עמים שייתלו את השמדת עם ישראל בכוחם הגדול של אליהם.

ראיות האמת

בתחילת החלק החמישי (כט-לט) מסיים משה את דבריו תוכחותו לעם שלא השכיל להבין כי כל כוחו בא לו מן האלוקים. כל רוע מעלייו נשאר כמוום עם ה' וכאשר תכלה זכות אבותם, עליה הם נשענים, יכול להפרע מהם. אולם למרות הכל חשיביא עליהם את היסורים יד האיוב תגבר ותחזק ואין להם מושיע בווא הקב"ה ששימש להם מחסה עד כה. אז יראו ויחושו את האמת כי אני אבי הוא ואין אלוקים עמדיו (דוגמתו), אבי אמית ואחיה...".

הגאולה

לצרות והעונש יש גבול, שהרי הקב"ה כבר הבטיח לעם ישראל נאמנה כי "אף בהיותם בארץ אויביהם לא מסתומים ולא געלתיהם לכלותם להפר בריתי איתם בי אבי ה' אלוקיהם" (ויראה כ"ז). תחילתה של הגאולה בפרעון "חוּבוֹתֵינוּ" של הקב"ה באובי ישראל שניצלו את ה"הזרמנות" שניתנה להם והיכו בעם ישראל יותר מכפי שהורשו. באותו זמן יקיים הפסוק החותם את השיר; "הרכנו גויים עמו כי דם עבדיו יקום ונكم שיב לצריו וכיFER אדמתו עמו". האומות ישבחו את ישראל שהקב"ה נוקם את שפיכות דם במלחמותם עם אויביהם ומפיעס את אדמת ארץ-ישראל והעם היהודי היושב עליה על כל הצרות שעברו עליהם. בסימנו את ה"שירה" פונה משה אל העם וمبקשו: "שימו לבבכם . . לשמר לעשות את כל דברי התורה הזאת" ובפרט שלכל עבדתכם יש הרבה שכר: "כי לא דבר ריק (לחינם) הוא מכם, כי הוא חייכם ובדבר הזה תארכו ימים על האדמה".

מות משה

בסיום הפרשה קורא ה' למשה לעלות אל הר נבו ממש יראה את הארץ המובטחת לעם ישראל, ארץ כנען, אליה אין הוא נכנס: "כי מנגד תראה את הארץ ושם לא תבוא..." בסוף ספר דברים (לד, ה - ח) מסופר על מות משה וימות שם משה . . ולא ידע איש את קבורתו עד היום זהה. ומשה בן מאה ועשרים שנה במוותו...

מקור: maale-adumim.com